

Viena saule, tās pašas debesis

Foto - E. Gabranovs

Svarīgi spert pirmo soli. Biskaps Jānis Bulis uzsvēra, ka svarīgi ir atnākt uz grēksūdzi, atjaunot sevi Dieva žēlastību, lai sevi svētdarītu: "Svarīgi spert pirmo soli, lai iesāktos izmaiņas pašā cilvēkā, viņa ģimenē. Jāatrod laiks domāt par savas dvēseles pestīšanu. Arī darīt, ne tikai domāt..."

Edgars Gabranovs

Svētdien Tilžas Svētā Jāzepa Romas katoļu baznīcā valdīja īpaši svinīga aura. Kā nu ne, ja draudze svinēja baznīcas simtgadi, turklāt kopā ar Viņa Ekselenci Rēzeknes-Aglonas diecēzes bīskapu Jāni Buli, kurš vizitācijas laikā izbrīvēja mirkli arī sirsnīgai sarunai ar Ukrainas bēgļiem.

Bijušajā Tilžas internātskolā bīskaps, tiekoties ar ukraiņiem, vienkāršiem un sirsnīgiem vārdiem pavēstīja, ka viņa pienākums ir apmeklēt draudzes: "Šodien Tilžā svinam dievnama simtgadi – jau simts gadus cilvēki turp iet un lūdz Dievu. Šie cilvēki ir Romas katoļu baznīcas kristieši, pāvests Francisks ir mūsu vadītājs. Viņš ļoti jūt jums līdzī sakarā ar to nelaimi, kas sākusies pirms deviņiem gadiem, īpaši par 24.februāri, kad sākās totāls uzbrukums Ukrainai. Daudzi cilvēki ir gājuši bojā – bērni, pieaugušie, cietušas ģimenes. Viņi meklē tādu stūrīti pasaulē, kur ir miers. Daudzi devās uz Poliju, Vāciju, pat Amerikas Savienotajām Valstīm. Tāpat bēgļi mājvietu rada Baltijas valstīs, tostarp Latvijā, lai saglabātu savu dzīvību un ģimenes. Kāda sieviete intervijā atzina, ka ir šausmīgi redzēt, ka katru dienu krit raķetes,

bombardē un šauj. Lūk, šeit ir miers, bet, lai panāktu mieru sirdī, ir vajadzīgs Dievs. Ļoti ceru, ka jūs esat ticīgi ļaudis. Ticat Dievam, un tas ir pats galvenais – lūgties, savstarpēji palīdzēt, jo Kristus vēlas, lai mēs darītu žēlsirdības darbus. Par nožēlu mēs nevaram apturēt karu vienā brīdī, karš diemžēl ilgst jau gandrīz sešus mēnešus. Tas ir briesmīgi, mēs jūtam līdzī un cik iespējams cenšamies palīdzēt. Baltijas valstis nav lielas, piemēram, Latvijā dzīvo viens miljons 850 tūkstoši iedzīvotāju. Pie jums bija 40 miljoni... Salīdzinot ar jums, mēs esam maza saliņa, kas labprāt vēlas palīdzēt un sniegt mieru, kas vajadzīgs jūsu sirdīm. Mēs uzņemam jūs kā ticīgi cilvēki, ar mīlestību, ar labestību, ņemiet to par labu. Ja jums ir laiks, tad atnāciet uz baznīcu, kur mēs lūgsimies arī par Ukrainu. Dievkalpojums ir ļoti daudz lūgumu, tostarp lūdzamies par ukraiņu tautu katru dienu – par tiem cilvēkiem, kuri aizstāv Ukrainu, par ģimenēm. Mēs lūdzam no Dieva mieru un ceram, ka tā diena pienāks, kad varēsiet dzīvot savā zemē. Tas ir ļoti nepieciešams, lai cilvēks dzīvotu tur, kur dzimis, gājis skolā un pavadījis bērnību. Mums ir viena saule, tās pašas debesis, mēs redzam tās pašas zvaigznes, un tas ir ļoti brīnišķīgi, ka Dievs mums ir devis šādu telpu. Saliksim savas cerības un nākotni Dieva rokās, Bezvainīgās Marijas un Svētā Jēzus sirdīs, tādā veidā būsim tuvu Dievam, Dievs mums palīdzēs."

*Turpinājums 3.lpp.

Nākamajā
Vadugumā

- **Solīt sola...**
Priekšvēlēšanu programmu analīze
- **Cer iedibināt jaunu tradīciju**
Treniņšacensības pajūgu braukšanā

Covid-19

(5. augusts)

Balvu novads – 169
Alūksnes novads – 73
Gulbenes novads – 216
Ludzas novads – 142
Rēzeknes novads – 171
Madonas novads – 216

13.augustā Balvos, laukumā pie Balvu Kultūras un atpūtas centra, notiks tradicionālais lauku labumu tirdziņš, kurā varēs iegādāties

Pieminēs upurus

11.augustā plkst.11.00 ikviens aicināts nolikt svecītes un ziedus pie nogalināto ebreju piemiņas vietas aiz Viļakas (ceļā P35, 1,5 km nogriežoties pa labi). Viļakas muzejā visu dienu būs skatāma ekspresizstāde par ebreju dzīvi Viļakā un traģiskajiem holokausta notikumiem.

Lauku labumu tirdziņš Balvos

dažādus lauku labumus un amatniecības izstrādājumus no zemniekiem, mājražotājiem un amatniekiem.

Svētceļojums uz Aglonu

Balvu katoļu draudze organizē svētceļojumu ar autobusu 15.augustā uz Aglonu. Izbraukšana plkst. 12.00. Pieteikties līdz 12.augustam pie Aijas (t. 26309415) vai Balvu Sakrālās kultūras centrā.

Balvu novada politiski represētie!

13.augustā Ikšķilē notiks 23.politiski represēto salidojums. Braucienam lūgums pieteikties pa tālr. 26552405 līdz 11. augustam.

Īsziņas

Vārds žurnālistam

Ingrīda Zinkovska

Kaut kur *škarsteiklā*, kā saka Latgalē, jeb internetā, klejo jociņš par pirmo darba dienu pēc atvaļinājuma, kad gluži kā bērnodarziņam gribas raudāt un uz mājām. Jo labākais laiks sākas tieši tad, kad atvaļinājums beidzas. Kā ogas un sēnes sāk rasties vairāk, kad jādodas uz mājām. Bet neko darīt! Ir jāatgriežas pie "virpas"! Vienalga, vai atvaļinājumā paspēts iecerētais, vai dienas laiski izslidējušas caur pirkstiem. Jāteic, mana pirmā darba diena pēc atvaļinājuma noslēdzās uz pozitīvas nots, pateicoties atsaucīgiem un pozitīviem cilvēkiem. Jo bez cilvēku atsaucības, vienalga - preses, radio vai televīzijas darbiniekiem, - nu nekā! Taču kārtējo reizi nonācu arī pie secinājuma: lai cik atsaucīgi un sirsnīgi ļaudis dzīvo Latgalē, viņi tomēr ir mazāk pretimnākoši un mazāk pārliecināti par sevi. Ja vidzemniece uz uzdoto jautājumu uzreiz atbildēs: jā, es piekritu atbildēt uz šo jautājumu, es esmu ar mieru nofotografēties, tad latgaliete aizbildināsies: sak, ko nu es, man nav frizūras, pajautā jiet citam! Nezinu, vai patīkams, bet izņēmums ir tie tautieši, kuri ieņēmuši prātā, ka grib būt politiķi. Jau vairākus mēnešus *škarsteiklā*, neteiksim, ka sekoju, bet samērā uzbāzīgi tieku iepazīstināta ar atsevišķu cilvēku aktivitātēm. Kāds nepārtaukti publisko savas pašbīdes, vēl kāds vēsti, cik lieliska bija viņa vecmāmiņa, cik lieliskas pankūkas viņa cepa. Paredzēju, ka kāds noteikti grib tikt deputāts. Kad reiz kolēģiem ieminējos, - vai šī konkrētā persona negatavojas kandidēt vēlēšanās, saņēmu noraidošu atbildi. Taču nu varu teikt: mans paredzējums ir piepildījies!

Latvijā

Uz dod gatavoties enerģijas taupībai. Ministru prezidents Krišjānis Kariņš uzdevis visiem ministriem un Valsts kancelejai gatavoties enerģijas taupības pasākumu ieviešanai gaidāmajā apkures sezonā. Premjers lūdzis visām ministrijām un Valsts kancelejai līdz šā gada 19. augustam sniegt informāciju Ekonomikas ministrijai par katra resora iestāžu un kapitālsabiedrību plānotajiem enerģijas patēriņa samazināšanas pasākumiem 2022./2023. gada apkures sezonā. Savukārt Ekonomikas ministrei Ilzei Indriksonei līdz šā gada 2. septembrim uzdots apkopot sniegto informāciju un veikt labās prakses analīzi, nosakot konkrētus mērķus enerģijas taupīšanai.

Palīdzēs iedzīvotājiem samaksāt rēķinus. Lai iedzīvotājiem palīdzētu samaksāt pieaugušos apkures rēķinus, Ekonomikas ministrija piedāvās paredzēt valsts atbalstu arī malkas un koksnas briķešu sadārdzinājuma daļējai kompensēšanai. Mājsaimniecībām, kas apkurē izmanto koksnas granulas, ar maksājumu attaisnojošiem dokumentiem būs jāvēršas pašvaldībā, kas pieņems lēmumu par kompensācijas piešķiršanu. Savukārt valsts atmaksās šīs kompensācijas izmaksu pašvaldībai.

Ansambļis no Liepājas ASV izcīna trīs pasaules čempiona titulus. Liepājas Mūzikas, mākslas un dizaina vidusskolas stīgu instrumentu ansamblis "Amber Strings" pasaules izpildītājmākslas čempionātā ASV startēja trīs kategorijās, - akadēmiskās mūzikas, mūsdienu mūzikas un brīvās klases kategorijā. Un visās trijās 73 valstu konkurencē izcīnīja zelta medaļas. Ansambli muzicē 12 Liepājas Mūzikas un mākslas un dizaina vidusskolas un bērnu mūzikas skolas vecāko klašu audzēkņi. Ansambli piedalījies daudzos konkursos un festivālos Eiropā, līdz beidzot piepildījies sapnis par ceļojumu uz pasaules čempionātu ASV, Holivudā.

Svētki Mežaparkā. Aizvadītajās brīvdienās Mežaparka Lielajā estrādē izskanēja deļotāju un dziedātāju svētki "Dziesma deļo. Deļa skan.", kas kopā veidoja sintēzi starp deļu un dziesmu, kur priekšplānā netika izvirzīta deļa vai dziesma. Koncertuzvedums pulcēja kopā vairāk nekā 6000 dalībnieku no Latvijas un ārvalstīm. Dalībnieki demonstrēja gan labi pazīstamu repertuāru, gan speciāli šim notikumam veidotu jaunradi, kurai muzikālās daļas autors bija vairākkārtējs GRAMMY balvas nominants Uģis Prauliņš un horeogrāfs Agris Daņiļevičs.

(No interneta ziņu portāliem www.lsm.lv; www.delfi.lv)

Pēc lasītāja ieteikuma

"Kopā jautrāk"- Kupravas, Susāju un Vecumu pagastu svētki

Foto - Marija Bukovska

Dzied un spēlē jau otrajā paudzē. Kupravas jauniešu vokāli instrumentālais ansamblis "Strautiņš" dibināts teju pirms vairāk nekā 40 gadiem, darbojas vēl joprojām. Kā teic ansambļa dibinātāja Ņina Baikova, ansambli darbojas otrā vai pat jau trešā paudzē: "Pagasta svētkos uzstājās Alise Andrejeva, - dzied un spēlē sintezatoru, ģitāru, bungas, brāļi Nikita un Daniils Petrovi. Nikita ļoti labi dzied un spēlē ģitāru, viņa brālis spēlē vijoli. Pāvels Saveļjevs spēlē ģitāru. Patriks Kiukucāns ir akordeonists, bet var spēlēt arī sintezatoru un ģitāru. Samanta Prancāne ir bundziniece. Vladislavs Matašovs ir jaunākais ansambļa dalībnieks, mācās pamatskolā, spēlē ģitāru un bungas. Instrumentus spēlēt jaunieši iemācās internetā. Viņi ir vietējie Vīksnas, Kupravas pagasta jaunieši. Sanāk kopā un muzicē."

Kāda iedzīvotāja "Vaduguns" automātiskajā atbildētājā pauda prieku par jauki noorganizēto triju pagastu pasākumu Borisovā, kur piedalījās Kupravas, Susāju un Vecumu pašdarbnieki, iedzīvotāji un citi interesenti. Sevišķi viņa uzteica Kupravas bērnu un jauniešu ansambli "Strautiņš", bet bija neizpratnē par to, kāpēc triju pagastu svētkos nav piedalījies ceturtais, - tuvējais Žiguru pagasts. Triju pagastu pasākums Borisovas vecdārzā notika jūlija beigās pirmo reizi.

Pastāstīt par to "Vaduguns" aicināja NORMUNDU ORLOVU, - Viļakas kultūras nama direktores vietas izpildītāju. Tur arī rodama atbilde, kāpēc svētkos nepiedalījās Žiguru pagasts. Viņš informē: "Kā jau daudziem zināms, Viļakas kultūras nams ir pārņēmis administratīvā pārraudzībā Kupravas, Susāju un Vecumu pagasta mākslinieciskos kolektīvus. Radās kopīga doma veidot pasākumu, lai visi pagastu radošie un aktīvie ļaudis sanāktu vienuviet. Apmeklētāji un pasākuma dalībnieki varēja vērot pagastu māksliniecisko kolektīvu priekšnesumus, tikmēr pagastu izveidotās komandas pildīja viktorīnas par Kupravas, Susāju un Vecumu pagastiem. Jautru garu un pozitīvu noskaņojumu nodrošināja Susāju dramatiskā kolektīva dalībnieki un Kupravas dāmas. Varējām klausīties Borisovas tautas nama senioru vokālā ansambļa "Atvasara" un Kupravas jauniešu vokāli instrumentālā ansambļa "Strautiņš" muzikālo sniegumu. Pasākumos bieži tiek aicināti ciemiņi. Borisovas estrādē ieradās Buranovas vecmāmiņas (krievu dziesmu ansamblis "Sudaruška") un līnijdeju grupa "Ziemeļmeitas". Pasākuma izskaņā visi klātesošie varēja piedalīties dažādās sportiskās aktivitātēs, ko sagatavoja Vecumu pagasta sporta darba organizators Romualds Kokorevičs, kā arī meistardarbnīcās - dekoru izgatavošanā, celu jostu pišanā un ādas apstrādē. Pēc sportiskajām aktivitātēm varējām baudīt karstu zupu un siltu pašceptu maizi. Pagastiem bija iespēja pierādīt savas prasmes, spējas, atraktivitāti un radošo garu dažādās rotaļās, spēlēs. Pagastu komandas veiksmīgi atbildēja uz visiem viktorīnas jautājumiem. Par pagastu dienas raitu norisi rūpējās Kupravas, Susāju un Vecumu pagastu pārvaldes, amatiermākslas kolektīvi, meistardarbnīcu vadītāji - Skaidrīte Veina, Evita Zaremba-Krīgere, Andris Ločmelis, sporta darba organizators Romualds Kokorevičs, zupas meistare Inese Petrovska un maizes cepšanas meistars Haralds Dvinskis, kā arī mūsu čaklā darba rūķe Marija Bukovska. Ceram, ka nākamajā gadā tiksimies Kupravas vai Susāju pagastā!"

Pasākums bija organizēts it kā trijās daļās - vispirms koncerts, tālāk sportiskās aktivitātes un zupas ēšana ar pašceptu maizi, pagastu komandu spēles. Jautāts, kurš no priekšnesumiem

Foto - Marija Bukovska

Auž celu jostu. Celu jostu aušanas meistardarbnīcu triju pagastu svētkos vadīja meistare Evita Zaremba-Krīgere, bet izmēģināt roku šajā nodarbē varēja jebkurš, kuram vien bija interese. To izmantoja arī kāda jaunieze no Briežuciema.

Foto - Marija Bukovska

Uzstājas Susāju dramatiskā kolektīva dalībnieki. Viens no jaunākajiem triju pagastu amatiermākslas kolektīviem ir pirms dažiem gadiem dibinātais Susāju dramatiskais kolektīvs. Triju pagastu svētkos tā dalībnieki izspēlēja izrādes, viena no tām bija stāsts par pacientiem un ārstu, ko atveidoja kultūrvēsturiskās lauku sētas "Vēršukalns" saimnieks Haralds Dvinskis.

vai uzvedumiem lielāku prieku vai jautrību sagādāja pašam, Normunds atzina, ka kultūras pasākumi patīk kopumā, tādēļ arī viņš skatās un vērtē tos kopumā. Itin visi kolektīvi bija centušies un gatavojušies, sniedza kvalitatīvus priekšnesumus. Teju visi kolektīvi ir ar stāžu, pirms pāris gadiem izveidots tikai Susāju dramatiskais kolektīvs.

Lappusi sagatavoja I.Zinkovska

*Sākums 1.lpp.

Ceļā uz Aglonu. Naudaskalnā sastaptā svētceļotāju grupa no Svētās Alberta draudzes Rīgā atklāja, ka ceļu uzsāka 4.augustā Alūksnē. "Tiem, kuriem nav iespēja doties ceļā uz Aglonu, novēlam ikdienā sastapt Jēzu Kristu tur, kur viņi atrodas," vēlēja māsa Maija.

Pirms iesaistīšanās. Divpadsmitgadīgā Laine Mežale no Rekovas neslēpa, ka nedaudz uztraucas. Viņa vienaudžiem vēlēja, lai šo dienu neviens neaizmirst. Ticības saknes, kā sprieda Laine, rodamas un stiprināmas ģimenē.

Lepojas ar meitām. Mamma Līga Tolše no Bērzkaines lepojas ar meitiņām Liānu (11 gadi) un Evu (13 gadi), kuras svētdien saņēma iesaistīšanās sakramentu: "Kas vairāk uztraucas? Domāju, ka meitas."

Svarīgs uzdevums. Baltinaviēšiem Elvim Keišam un Kristapam Ločmelim uzticēja turēt tautas valodā saukto biskapa galvassegu un spieķi.

Pateicas ģimenei. Ieva Ludborža no Salnavas atklāja, ka, pateicoties tētim Arnim un mammai Andai, viņai svarīgā iesaistīšanās notika Tilžā, turklāt biskapa vizitācijas laikā.

Atved dāvanas. Viņa Ekselence Rēzeknes-Aglonas diecēzes biskaps Jānis Bulis, pasniedzot dāvanas bēgļiem, atgādināja, ka vissvarīgākā ir lūgšana: "Lūgšana par jums, un tā ir vissvarīgākā dāvana. Pāvests izteica vēlēšanos apmeklēt Kijevu un lūgties arī tur, bet, vai tā piepildīsies, vai nē, mēs nezinām."

Pieredzes bagāta krustmāte. Eridiānas Tarasovas no Līvānu novada Rudzātiem krustmāte Jana Pastare lepojas nu jau ar sešām krustmeitiņām. "Tā ir ļoti liela atbildība. Eridiānīt, kāda ir krustmāte?" taujāja Jana. "Ir dāvanas! Mana krustmāte ir laba," paskaidroja meitenīte.

Baltinavietes. Foto no kreisās: desmitgadīgā Emma Zelča, krustmāte Evita Pundure un sešgadīgā Terēze Zelča. Evita neslēpa, ka ir svētīga sajūta būt krustmātei: "Novēlu visiem labu veselību, laimi un mīlestību!"

Kas vairāk uztraucas? Kristiāns Keišs (16 gadi), Alise Keiša (17 gadi), Jānis Logins (11 gadi), Astrīda Logina un Sigita Kokoreviča no Viļakas, taujāti, kas vairāk uztraucas, atzina, ka sajūtas ir vienlīdz svinīgas un pacīlātas.

Simtgadniece. Pirms Svētās Mises biskaps Jānis Bulis atgādināja, ka 1920.gadā piecsimt cilvēki sapulcē nolēma, ka šeit jābūt baznīcai: "1922.gadā baznīca jau bija uzbūvēta. Tas bija ļoti liels notikums. Mēs esam pieraduši, ka baznīcas jau ir, kuras atliek tikai pieremontēt un renovēt – jumtu nokrāsot, ielikt grīdas, kā tas nesen izdarīts Tilžā. Pats galvenais, ka mūsu tauta ir ticīga, jo pasaulē ir skaistas, ļoti skaistas mūra baznīcas, bet tās nav vajadzīgas. Tur neiet neviens lūgties, tur atnāk, lai apbrīnotu arhitektūru, gleznas vai kādus citus senatnes priekšmetus, nevis lai nostātos uz ceļiem un pielūgtu Dievu. Mums baznīcas vajadzīgas tādēļ, lai lūgtu Dievu, lai sagatavotos mūžīgai dzīvei. Tāpēc šodien esam pateicīgi cilvēkiem, kuri uzbūvēja baznīcu..."

Vasaras aktivitātes

Vīksnas sporta svētki - ilggadēja tradīcija

Jūlija nogalē pie Vīksnas tautas nama notika Pilngadības svētki, bet pēcpusdienā - pagasta sporta svētki.

Jau 26. gadu pēc kārtas vasaras otrajā pusē Vīksnā tradicionāli rīko pagasta sporta svētkus. Lai šo pasākumu noorganizētu, gan svētku sagatavošanas procesā, gan sporta spēļu norises organizēšanā iesaista daudz cilvēku. Vīksnas tautas nama vadītāja LIGITA KACĒNA lepojas, ka teritorijas sakopšanā, zāles pļaušanā un savākšanā, stadiona teritorijas ravēšanā, svētku norisei nepieciešamā aprīkojuma sarūpēšanā daudz strādā gan pagasta pārvaldes un darba meklētāju programmas, gan skolas tehniskie darbinieki. "Liels paldies jāsaņem sporta spēļu ikgadējiem tiesnešiem, kas neatsaka palīdzēt tiesāt dažādas disciplīnas - brāļiem Locāniem, Robertam Bangam un Artim Jeromanovam. Katru gadu paliek grūtāk izdomāt un pārsteigt apmeklētājus ar jaunām sporta disciplīnām arī metodiskim Jānim Zakarītim, kurš, sadarbojoties ar Vīksnas tautas namu, organizē šos svētkus. Par mūziku stadionā rūpējas Rolands Kuzmins, bet vislielākais paldies šogad jāsaņem Zemessardzes 31.kājnieku bataljona komandai, kas pārsteidza un kuplināja svētkus ar dažādām militārām disciplīnām, kā arī interesentus iepazīstināja ar NBS un Zemessardzes darbību," gandarījumu par svētku norisi pauž Ligita. Viņa atklāja, ka arī šogad pasākuma apmeklētāji varēja pārbaudīt savus spēkus un nopelnīt svētku medaļas gan individuālajās disciplīnās, gan komandu sporta veidos: "Esmu ievērojusi, ka daži pastāvīgie dalībnieki katru gadu nopelna medaļas un var lepoties ar prāvu apbalvojumu skaitu. Priecēja, ka svētkus apmeklēja dažāda vecuma sportot gribētāji un skatītāji, - gan lieli, gan mazi, gan mazuļi, atpūšoties ratiņos, kamēr vecāki piedalījās, sacentās un cīnījās par uzvarām. Cerams, ka tā būs jaunā paaudze citu gadu organizētajos svētkos."

Interesantas izvērtās volejbola spēles, kur komandā vajadzēja startēt trīs vīriešiem un vienai sievietei. Šeit uzvarētāju komandas ar savdabīgiem nosaukumiem sarindojās sekojoši: 1.vieta - "Garais un Locāni", 2.vieta - "Līvāni un Rolis", 3.vieta - "Ligojas bērza zari". Interesanta bija disciplīna "Čaklā mājsaimniece", kur ar slotu cauri vārtiem vajadzēja izvadīt florbola bumbiņu. Šeit vislabāk veicās un 1.vietu ieguva Jeļena Dimitrijeva, 2.vietā - Iveta Kacēna, bet 3. vietā - Evija Kacēna. Rinda veidojās pie šautriņu mešanas vertikālā un horizontālā mērķi. Sieviešu konkurencē 1.vieta Ilzei Locānei, 2.vieta Inetai Sejānei, bet 3.vieta - Jeļenai Dimitrijevai. Vīriem 1.vieta Valdim Locānam, 2.vieta Sandim Locānam, bet 3.vietu ieguva Ingus Korlašs.

Bija iespēja piedalīties arī zemessargu disciplīnās. Tā granātas mešana mērķi sievietēm vislabāk paveicās Janai Laicānei, 2.vieta Inetai Sejānei, bet 3. vieta Guntai Raibekazei. Vīriem 1. vieta - Mairis Engīšs, 2. vieta - Kārlis Vanags, 3. vieta - Ingus Korlašs. Disciplīnā "Ievainotā glābšana", kur startēt vajadzēja bruņuvestē, ķiverē, brillēs un vilkt nestuves ar piekrautiem smilšu maisiem, sievietes ierindojās sekojošās vietās: 1.- Ineta Sejāne, 2.- Laura Košļeva, 3.- Amanda Laicāne; vīriešiem: 1.- Jānis Lielbārdis, 2.- Artis Jeromanovs, 3.- Intars Sejāns. Disciplīnā "Kvadracikla vilkšana" uzvarēja Artis Jeromanovs, 2. vietā atstājot Intaru Sejānu, bet 3. vietā - Jāni Lielbārdi.

"Pēc sportiskas un emocionālas pēcpusdienas svētku apmeklētāji cienājās ar tradicionālo soļankas zupu, kur gardo virumu uz ugunsкура vārija Antonija Trafimova. Gribētu piebilst, ka esam atvērti gan ieteikumiem, gan priekšlikumiem, gan kritikai, lai kopīgi šie svētki izdotos vēl interesantāki un kuplāk apmeklēti. Paldies, ka bijāt kopā ar mums! Uz tikšanos nākamgad!" aicina Ligita Kacēna.

Spēcīgi vīri. Sporta spēlēs pušiem bija jāvelk kvadracikls ar dalībnieci, un šajā disciplīnā spēkus izmēģināja arī Roberts Banga.

Uz goda pjedestāla uzvarētāji volejbolā. Pirmajā rindā no labās: Rolands Kuzmins, Agate Vanaga, Ilze Locāne, Sandis Locāns, Agris Bērziņš, Anete Zakarīte. Otrajā rindā no labās: Dairis Laicāns, Kārlis Vanags ar dēliņu Jēkabu, Uldis Locāns, Ingus Korlašs, Artis Jeromanovs, Roberts Banga.

Svarīgs līdzjutēju atbalsts. Vīksnas sporta spēļu dalībnieki atbalstīja pārējos visās disciplīnās, kur varēja paspēt, nekavējot savus starta laikus, arī kvadracikla vilkšanā.

Uzvar disciplīnā "Čaklā mājsaimniece". Florbola bumbiņu cauri vārtiem izvadīt visātrāk izdevās Jeļenai Dimitrijevai, arī otrās vietas ieguvējai Ivetai Kacēnai un trešās - Evijai Kacēnai. Jāpiebilst, ka Evija (ar dēliņu Kristenu), kura ar vīru Jāni un diviem dēliem dzīvo Rēzeknē, uz dzimto Vīksnu atbrauca speciāli uz šo pasākumu.

Uzvarētājas granātas mešanā. Uz augstākā goda pjedestāla Jana Laicāne, uz otrā - Ineta Sejāne ar dēliņu Māri, bet uz trešā pakāpiena - Gunta Raibekaze.

Kura komanda ātrāka? Tie, kuri ātrāk 'noslēpoja', komandai ieguva papildus trīs punktus, ko pieskaitīja pie volejbola spēles rezultāta. No kreisās: Raimonds Kuropatkins, Sigita Bērziņa un Normunds Liepiņš, bet pretinieku komandā Ingus Korlašs, Uldis Locāns un Sandis Locāns.

Lappusi sagatavoja Z.Logina, foto - no personīgā arhīva

Kāpēc brūnē alkšņu lapas?

Alkšņu lapu brūnēšanu izraisa lapgrauži, kokiem tas nekaitē

Pēdējo nedēļu laikā novērojama alkšņu lapu brūnēšana. To izraisa alkšņa zilā lapgrauža un alkšņa zaļā lapgrauža kāpuri, kas apēd lapas mīkstumu, atstājot neskartu dzīslējumu. Kokiem tas nekaitē, un meža īpašniekiem, pamanot alkšņu lapu bojājumus, nav nepieciešams veikt nekādas īpašas darbības.

Latvijā ļoti bieži var novērot alkšņu zilo lapgrauzi (*Agelastica alni*), kurš vasarās masveidā ir sastopams uz alkšņu lapām. Tās ir tumši zilas, nelielas vaboles, kurām segspārni ir koši un

ar metālisku spīdumu. Alkšņu zilais lapgrauzis pamatā barojas ar alkšņu lapām, bojā arī bērzu, apšu, ievu, ķiršu, ābeļu, plūmju, rožu un kārklu lapas, bieži vien apgrauž dzinumus mizu.

Alkšņu zaļā lapgrauža (*Melasma aenea*) saukta arī par alkšņu spīdīgo lapgrauzi vabole ir 6,5–8,5 milimetrus gara, tā ir ovāla un zaļā krāsā, retāk sastopama zilā krāsā, vabolei ir metālisks spīdums un smalks punktējums. Šis kaitēklis Latvijā sastopams visā teritorijā, bojā baltalksni, melnalksni, bērzu, kaitīgs tikai alkšņa jaunaudzēm. Gan alkšņu zilais lapgrauzis,

gan alkšņu zaļais lapgrauzis ir augēdājs un nav bīstams cilvēkam.

Šo kaitēkļu kāpuri apēd lapu mīkstumu, atstājot neskartu dzīslējumu. Savukārt pašas vaboles lapām izgrauž ovālus caurumus. Valsts meža dienesta speciālisti norāda, ka nedz alkšņu zilais lapgrauzis, nedz zaļais alkšņu lapgrauzis kokiem nenodara neatgriezeniskus bojājumus, nākamajā pavasarī lapas atkal saplauks. Līdz ar to meža īpašniekiem nav nepieciešams veikt nekādus īpašus pasākumus.

Grozījumi Medību noteikumos

Sākusies staltbriežu govju un teļu medību sezona

Šā gada 15.jūlijā sākās staltbriežu govju un teļu medību sezona. Staltbriežu govīs atļauts medīt līdz nākamā gada 31.janvārim, bet teļus – līdz 31.martam.

Saskaņā ar šogad veiktajiem grozījumiem Medību noteikumos staltbriežu govju un teļu medību termiņš pārcelts uz 15.jūliju, lai mazinātu dzīvnieku nodarītos postījumus

lauksaimniecības un mežsaimniecības kultūrām. Līdz šim staltbriežu govju un teļu medību sezona sākās 15.augustā, līdz ar to šo dzīvnieku medības atļauts uzsākt mēnesi ātrāk nekā ierasts. Valsts meža dienests norāda, ka staltbriežu teļu atļauts nomedīt, izmantojot ne tikai teļa medību atļauju, bet arī pieauguša bulļa vai govs medību atļauju. Staltbriežu govīs atļauts medīt līdz 31. janvārim, bet teļus – līdz 31. martam.

Pēc Valsts meža dienesta vērtējuma Latvijā mitinās ap 71 000 staltbriežu, un pēdējos gados vērojams staltbriežu populācijas pieaugums valstī pašlaik ir apstājies. Pagājušajā medību sezonā tika nomedīti 24 047 staltbrieži, kas sastādīja 84 % no pieļaujamā nomedīšanas apjoma. 2022./2023. gada medību sezonā atļauts nomedīt 31 504 staltbriežus.

Vilku vietā iznāk lāči

Vilku uzbrukumu skaits pieaudzis, aicina aktīvāk ziņot par tiem

Šogad Valsts meža dienests ir saņēmis ziņojumus par vilku uzbrukumiem, kuros cietis ievērojams skaits mājlopu. Dzīvnieku īpašniekus aicina aktīvāk ziņot par vilku uzbrukumiem.

Valsts meža dienesta rīcībā esošie vilku klātbūtnes pazīmju dati un pagājušās medību sezonas medību rezultāti liecina, ka vilku populācijas stāvoklis Latvijā ir stabils. Vienlaikus ir būtiski pieaudzis vilku uzbrukumu skaits mājlopiem. Kopš šī gada sākuma Valsts meža dienests ir saņēmis vairākus apstiprinātus ziņojumus par vilku uzbrukumiem, kuros nogalinātas teju 200 aitas un viens suns, savainotas 34 un pazudušas 14 aitas. Cietušo dzīvnieku skaits ir būtiski lielāks nekā pagājušajā gadā šajā periodā. No 2021. gada 1. janvāra līdz 30. jūnijam Valsts meža dienestā tika reģistrēti 11 vilku uzbrukumi, kuros nogalinātas 16 un savainotas 11 aitas, kā arī noplēsts viens teļš, četri suņi un pieci staltbrieži briežu dārza teritorijā.

Lielākā vilku uzbrukumu intensitāte šogad konstatēta Cēsu novada Amatas, Vaives, Veselavas un Līgatnes pagastos – tajos notikuši 12 uzbrukumi, kuros nogalinātas 54 aitas, savainotas 19 un pazudušas 3 aitas.

Par lielo plēsēju uzbrukumiem ne vienmēr tiek ziņots Valsts meža dienestam, jo Latvijā plēsēju izraisītie zaudējumi netiek kompensēti. Neraugoties uz to, dienests aicina iedzīvotājus aktīvāk ziņot par lielo plēsēju uzbrukumiem un veikt preventīvus pasākumus pret tiem. Uzbrukums, par kuru ticis ziņots, tiek oficiāli atzīts par notikušu un kalpo par pamatu lielo plēsēju nomedīšanas apjoma noteikšanai. Valsts meža dienests par plēsēju uzbrukumiem aicina ziņot pēc iespējas ātrāk pēc notikušā, lai dienesta speciālists varētu operatīvi ierasties notikuma vietā, izdarīt slēdzienu, sastādīt oficiālu aktu un paņemt plēsēja DNS paraugu tālākai analīzei. 2022./2023.gada medību sezonā atļauts nomedīt 280 pelēkus.

Vilki nogaida ar savu iznācienu. Masu mediji informē par vilku aktivitātēm Vidzemē. Kā ir mūspusē? Uzklusot vietējos medniekus, jāteic, ka situācija pagaidām ir nogaidoša. Vilki manīti, bet pie saviem posta darbiem vēl nav ķērušies, tā sakot, zobus vēl nav parādījuši. Meklējot vilkus, gadījās pat kuriozas situācijas, par ko vērts darīt zināmu. Jānis Šakins no Šķilbēnu mednieku kolektīva pastāstīja, ka, meklējot vilku midzeni mežos starp Kupravu un Liepnu, kur atrodas "Balvu MCVU" mednieku kolektīva medību platības, uzgaidot un gaidot, kad atsauksies vilki, uz ceļa parādījies lācene ar trim mazajiem lācēniem. "Sajūta nebija no patīkamajām," saka pieredzējušais mednieks. Kopš sākusies vilku medību sezona, viņam izdevies nomedīt vienu jauno vilcēnu. "Zinu, kur ir divi vilku midzeņi, kur piegaidojot vilki atsauca, bet vēl neliel āra. Vecie vilki palikuši gudrāki," viņš secina. Jānis uzskata, ka vilku paliek vairāk, tikai mūspusē mazāk nodarbojas ar lopkopību, tostarp, aitkopību. Vidzemes augstienes nav piemērotas lauksaimniecības attīstībai, tādēļ tur ar aitkopību nodarbojas vairāk. Pagaidām aktivitātes vilki nav izrādījuši arī Baltinavas pusē, kur atrodas medību kolektīva "Vientulie Vilki" medību platības. Tā apgalvo medību kolektīva vadītājs Ojārs Lācis. Augustā vilki sāk apmācīt jaunus vilcēnus, tad parasti kaut kur nodara skādi, bet pagaidām valda klusums.

Lappusi sagatavoja I.Zinkovska

Jauna izstāde “Abrenes istabās”

Kā motosportisti par “Vaduguns kausu” cīnījās...

Pagājušā gada vasarā vēsturiskā divstāvu ēkā Viļakā atvēra jaunu tūrisma objektu “Abrenes istabas”. Tur senlietu kolekcionārs DZINTARS DVINSKIS izveidojis vēsturisku liecību ekspozīciju, kas aptver laiku no 1920. līdz 1960.gadam, kad Viļaka ietilpa kādreizējā Abrenes apriņķī. Kopš aizvadītās sestdienas “Abrenes istabās” apskatāma arī jauna izstāde par Viļakas motokrosa vēsturi un mototrasī “Baltais Briedis”. Tā ikvienam apmeklētājam ļaus ielūkoties pagātnē, kad motokross mūsupusē piedzīvoja vēl nebijušus ziedu laikus...

Ideja, ka rajona avīzei varētu būt savs kauss motosporta sacensībās, piedzima Balvu rajona laikraksta “Vaduguns” bijušā žurnālista Antona Bozoviča domās, bet viņa priekšlikumu atbalstīja toreizējais redaktors Vitālijs Sanders. Kā stāsta Dz.Dvinskis un liecina vēsture, pirmās sacensības “Baltā Brieža” trasē notika 1969.gada 28.septembrī, kurās piedalījās 34 motobraucēji ar 30 motocikliem. 1972.gadā tika uzbūvētas tiesnešu kabīnes, radiofikācijas līnijas un mehāniskā starta iekārta, bet sacensībās piedalījās arī Balvu motosportisti V.Rakovs un A.Aņisimovs, kuri 650 cm³ klasē ar blakusvāģiem izcīnīja 1.vietu! Nākamajā gadā “Vaduguns kausa” izcīņu motokrosā atzina par plašu sporta pasākumu un iekļāva PSRS motosporta federācijas kalendārajā plānā. 1974.gadā uz sacensībām ieradās daudz motosportistu no visas Padomju Savienības, bet 1976.gadā “Vaduguns” motokross kļuva par populārāko sarīkojumu Balvu rajonā, jau otro gadu pēc kārtas to vērojot vairāk nekā 20 tūkstošiem skatītāju! Arī 1983.gada sacensības pulcēja 15 līdz 20 tūkstošus motosporta entuziastu, pasākuma izmaksas bija 11 000, bet ieņēmumi – 18 000 rubļu. Pirmo reizi tiek organizēta arī Latgales kausa izcīņa motokrosā. 1984.gadā sacensībām pieteicās jau 900 braucēji, pēc atlases uz starta nonāca 497 dalībnieki, bet 1988.gadā pirmo reizi sacensību vēsturē rīkoja loteriju, kurā varēja laimēt motociklu “Jawa”, mopēdu “Delta”, tūrisma divriteni un citas vērtīgas balvas. Pienāca arī 1990.gads, kad “Vaduguns kausa” izcīņa motokrosā Viļakā notika jau 22. un diemžēl arī pēdējo reizi. Sacensības atjaunotajā “Baltā Brieža” trasē atsākās tikai pēc 17 gadiem - 2006.gada 16.septembrī ar Baltijas atklāto komandu čempionātu. Tagad trases apsaimniekošanu un nomas līgumu noslēdzis motosporta klubs “Motokruīzs”. Šobrīd trase ir uzlabota un pilnveidota līdz nepazīšanai un visi trases parametri atbilst pasaules līmeņa mototrasēm.

Izveidot izstādi pamudina mocis. Senlietu kolekcionārs Dzintars Dvinskis stāsta, ka ideja par motokrosa izstādi radās, pateicoties attēla redzamajam motociklam (fotogrāfijā - kopā ar sievu Sandru, dēliem Deivi, Remiju un Viļakas muzeja darbiniecēm – vadītāju Ritu Grušešu un krājuma glabātāju Mariju Boldāni). Līdz šim tas savas dienas pavadīja Tepenīcas ciemā, kur atrodas arī Dzintara izlolojta senlietu un retro motociklu kolekcija “Cīruliši”. Tomēr šis konkrētais spēkrats tur īsti neiederējās, tādēļ, apkopojot arī daudzas citas vēsturiskās liecības par Viļakas motokrosu un “Baltā Brieža” trasī, tika nolemts izveidot vienotu motokrosa izstādi “Abrenes istabās”. Jāpiebilst, ka savulaik šis motocikls savus spēkus pārbaudījis arī “Baltā Brieža” trasē.

Reiz bija...
“Vaduguns”
ceļojošais kauss.

Ari fotogrāfiem savs turnīrs. 1975.gadā motokrosa sacensībās pirmo reizi ieviesa zibeņturnīru fotogrāfiem, kurā pēc pieciem gadiem piedalījās jau 131 fotogrāfs. Izstādē var aplūkot arī fotogrāfijas no bijušā “Vaduguns” žurnālista A.Bozoviča arhīva, tajā skaitā attēlā redzamo, kas uzņemta tālajā 1977.gadā. Pa labi ir Arvis Ozoliņš, pa kreisi - legendārā un nu jau mūžībā aizgājušā motosportista Jāņa Serģa brālis Mārtiņš Serģis. Savukārt to, kas ir un kādus augstumus savā karjerā sasniegjis J.Serģa dēls Kristers Serģis, domājams, nevienam nav jāatgādina. Kā reiz rakstīts kādā publikācijā: “...lēģendas par Serģu ģimenes motospēku ceļoja pa Latviju gluži kā Krišjāņa Barona vāktās tautasdziesmas.”

Vimpeļi. Izstādes kolekcijā apskatāmi arī visdažādākie krāsaini un patiešām gaumīgi veidoti vimpeļi no motokrosa sacensībām “Baltajā Briedī” pagājušajā gadsimtā.

Pēdējā afiša. 1990.gada “Vaduguns kausa” izcīņas motokrosā afiša, pēc kā turpmākos teju divdesmit gadus lielais motokross “Baltajā Briedī” no skatuves nogāja nost. Arī šo afišu, tāpat kā daudzas citas, veidoja bijušais “Vaduguns” žurnālists Antons Bozovičs, kurš atmiņā allaž paliks kā motokrosa sacensību tradīciju iedibinātājs mūsupusē.

Krūšu bruņas. Savulaik motosportistus no traumām sargāja šādas krūšu aizsargbruņas.

Visi laimīgi! Neilgi pēc izstādes atklāšanas “Abrenes istabās” ieradās jau pirmā tūristu grupa – improvizācijas teātra dalībnieki no Carnikavas. Interesanti, ka šis kolektīvs Viļakas pusē ciemojas jau sesto gadu, kur organizē vasaras nometnes un ikdienā dzīvo lauku mājā Vidučos. Daļai no viņiem Viļakā dzīvo arī radnieki. “Baudām un apskatām visu, ko vien mums piedāvā šī pilsēta un tās apkārtnē. Protams, arī Dzintara apkopotās senlietu ekspozīcijas ir ko vērtas. Super!” gandarīti par pavadīto laiku “Abrenes istabās” un mūsupusē ir carnīkavieši.

A.Ločmeļa teksts un foto

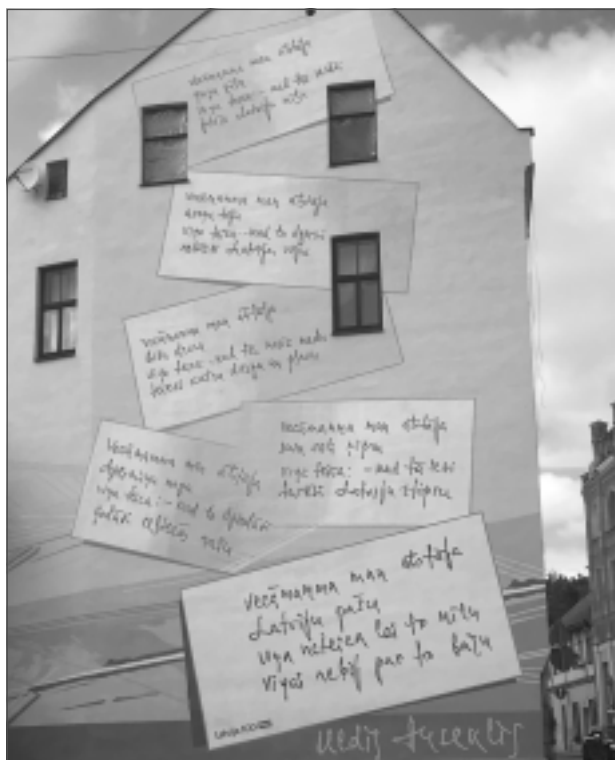
Vasara - ekskursiju laiks

Uz Tukumu dodas pēc smukuma

Laikā, kad turas augstas benzīna cenas, ceļot ir lētāk grupās ar autobusu. Tā Gulbenes un Balvu ceļotmīļi rožu ziedēšanas laikā devās ekskursijā uz Tukumu pēc smukuma, paciešot pie īstās latvju saimnieces Kitijas, pabija Pūrē, lai iepirktu īstu šokolādi, un Kurzemes pērlē Kandavā, bet atceļā apmeklēja romantisko Jaunmoku pili.

Ielu muzikanti un dejotāji. Brīvības laukumā izziņošs bija gides stāstījums, brīvajā laikā varēja apmeklēt tirdziņu, kur uz skatuves bija saklausāmi dažādi muzikāli pārsteigumi. Varēja sasveicināties ar slaveno Tukuma kaķi, iegriezties muzejā vai arī padejot satiksmei slēgtajās ielās.

Kandavas vecpilsētas namus rotā dzejas rindas. Latvijas simtgadē Kandava sarūpēja oriģinālu dāvanu - pastaigājoties pa vecpilsētu, tagad ikviens var lasīt izcilu latviešu dzejnieku vārsmas uz ēku sienām. "Vecāmamma man atstāja Latviju pašu, viņa neteica, lai to mīlu, viņai nebija par to bažu," šīs rindas sarakstījis Uldis Auseklis, turklāt viņa un vēl četru citu iemīlotu dzejnieku vārsmas rotā Kandavas vecpilsētas ēku sienas. Tas ir arī labs veids, kā sakopt pelēkās un drūmās fasādes. Kandava ir ļoti romantiska pilsēta ar savu promenādi, Abavas senleju, septiņiem tiltiņiem un ozolu ieskautu estrādi.

Tukuma ziedu torte un vieta, kur iemūžināt mirkļus.

Tukumu sauc par rožu pilsētu, jo tā ir slavena ar te svinētajiem

Rožu svētkiem, kuros tiek veidots pasaulē lielākais dzīvo rožu vainags. Pilsētas apstādījumos ir izveidotas vairāk nekā 10 dažādas rožu dobes. Dažas no tām dāvājuši pilsētnieki, dažas - Tukuma uzņēmumi. Tukuma pievārtē - Sēmes pagastā - atrodas gan lielākā rožu audzētava, gan viens no lielākajiem rožu kolekcijas dārziem "Rozītes".

Salec saules pulksteni. Ekskursanti paklausīja gides aicinājumam uz kopīgu foto, un Saules pulkstenis tam bija īsti piemērots. Tas grāmatas formātā izveidots par godu valodniekam Kārlim Milēnbaham, uzsverot viņa ieguldījumu latviešu valodas attīstībā. Saules pulkstenis tā precīzā novietojuma dēļ rāda precīzu laiku, bet grāmata simbolizē sākumu un turpinājumu, zināšanas un pieredzi, savienojot pagātņi, tagadni un nākotni. K. Milēnbaha mūža darbs bija "Latviešu valodas vārdnīca".

Jaunmoku pils. Gide uzsver, ka 1901.gadā tā celta kā medību pils. Šodien pili saimnieko SIA "Jaunmoku pils", kas ir "Latvijas valsts mēži" meitas uzņēmums. Cilvēkiem šeit piedāvā daudzveidīgu pasākumu programmu ar izglītojošām aktivitātēm, ekskursijas pils muzejā un parkā, šeit var rīkot dažādus pasākumus un svinības, kā arī pārnakšņot viesnīcā. Pils neogotiskā stila formas apvienojušās ar jūgendstila elementiem, tā ir Latvijas arhitektūras šedevrs. Jaunmoku pils uzcelta pēc arhitekta Vilhelma Bokslafa projekta kā Rīgas pilsētas galvas Džordža Armitsteda medību pils.

Garās vasaras mazie svētki Tukumā. Tukuma Mākslas muzejs pazīstams ar izcilu mākslas kolekciju, kuru 20.gadsimta 30.gadu pirmajā pusē sāka veidot gleznotājs Leonīds Āriņš. Pēc īpaša pieteikuma klātienē apskatāms mākslas darbu krājums, kurā atrodas vairāk nekā 500 gleznu un 200 grafiku, bet svētku laikā gleznas *izgāja ielās*. Gleznu reprodukcijas skatāmas arī Tukuma vecpilsētā pie laternu stabiem. Attēlā - Tukuma mākslinieku grupas vadītājas Ingemāras Treijas darbi.

Ciemīņus uzņem istā latvju saimniece Kitija. Viņa bija pagatavojusi īpašu pusdienu putru - Kurzemes sviļpeni - un ozolziļu kafiju, piebilstot, ka to vajag pagaršot trīs veidos - bez piedevām, ar cukuru un vēl ar pienu. Kandavā aug daudz ozolu, un ziļu lasīšanā ir iesaistīti skolēni.

Tukuma ledus halle - viesnīca. Tā atrodas pilsētas vēsturiskajā centrā. Viesnīcas kompleksā ietilpst ledus halle, restorāns, konferenču un banketu rīkošanas iespējas, sauna, tvaika pirts, solārijs, treniņu zāle ar personisku treneri un skaistumkopšanas salons. Tā kā ledus halle atrodas Katrīnas laukumā, šeit ir arī saimniece Katrīna, kuru gide raksturo kā labestīgu, mūsdienīgu vienu metru astoņdesmit piecus centimetrus garu dāmu ar sunīti, kuras tēls atveidots krāsainā bronzā. Skulptūra tapusi par tukumnieku ziedojumiem un pašvaldības līdzekļiem, un tās autors ir Valtis Barkāns.

Z.Loginas teksts un foto

Par pērn notikušo traģēdiju Balvu autoostā

Izstrādāts drošības risinājumu projekts

Pagājušajā gadā rakstijām par traģisko negadījumu Balvu autoostā, kad 16.oktobrī ap pulksten 16.48 autoostas laukumā 1960.gadā dzimis vīrietis vadīja pasažieru autobusu "Volvo B7R", netika galā ar tā vadību un uzbrauca uz pasažieru platformas esošā soliņa, uz kura atradās 1974.gadā dzimis vīrietis - Balvu novada iedzīvotājs.

Cietušo ar smagām traumām nogādāja medicīnas iestādē, taču mediķiem vīrieša dzīvību neizdevās glābt, un viņš no gūtajām traumām mira. Saistībā ar notikušo Valsts policijas Balvu iecirkņa likumsargi uzsāka kriminālprocesu pēc Krimināllikuma XXI nodaļas par noziedzīgiem nodarījumiem pret satiksmes drošību. Citu fiziski cietušu cilvēku negadījumā nebija, lai gan autobuss pēc uzbraukšanas uz soliņa pamatīgi ietriecās arī veikala "Alkoutlet" sienā (attēlā).

Pēc notikušā uzņēmums "Latvijas

Sabiedriskais Autobuss" uzsvēra, ka Balvu autoostā nepieciešams veikt auditu par drošas vides riskiem, kā arī nepieciešami uzlabojumi autoostas pasažieru drošības nodrošināšanai. Uzņēmums uzskaitīja arī galvenās lietas, kas, viņuprāt, uzlabotu drošību autoostā, un konkrēti: norobežojošas apmales starp soliņiem un autobusiem, kā arī soliņi nedrīkst atrasties tik ļoti tuvu autobusu piebraukšanas platformai. Uzņēmums arī secināja, ka Balvu autoosta droši vien nav vienīgā Latvijā, kur pastāv drošas vides riski. To uzsvēra arī SIA "Balvu autotransports" valdes loceklis Valdis Ančs, piebilstot, ka Balvu autoosta atbilst esošajām prasībām – ir veiktas pārbaudes, un autoosta darbojas atbilstoši Ministru kabineta noteikumiem. Protams, ņemot vērā notikušo, SIA "Balvu autotransports" ar visām atbildīgajām pusēm uzsāka darbu pie drošības risinājumu meklēšanas, lai turpmāk nekas tamlīdzīgs vairs neatkārtotos.

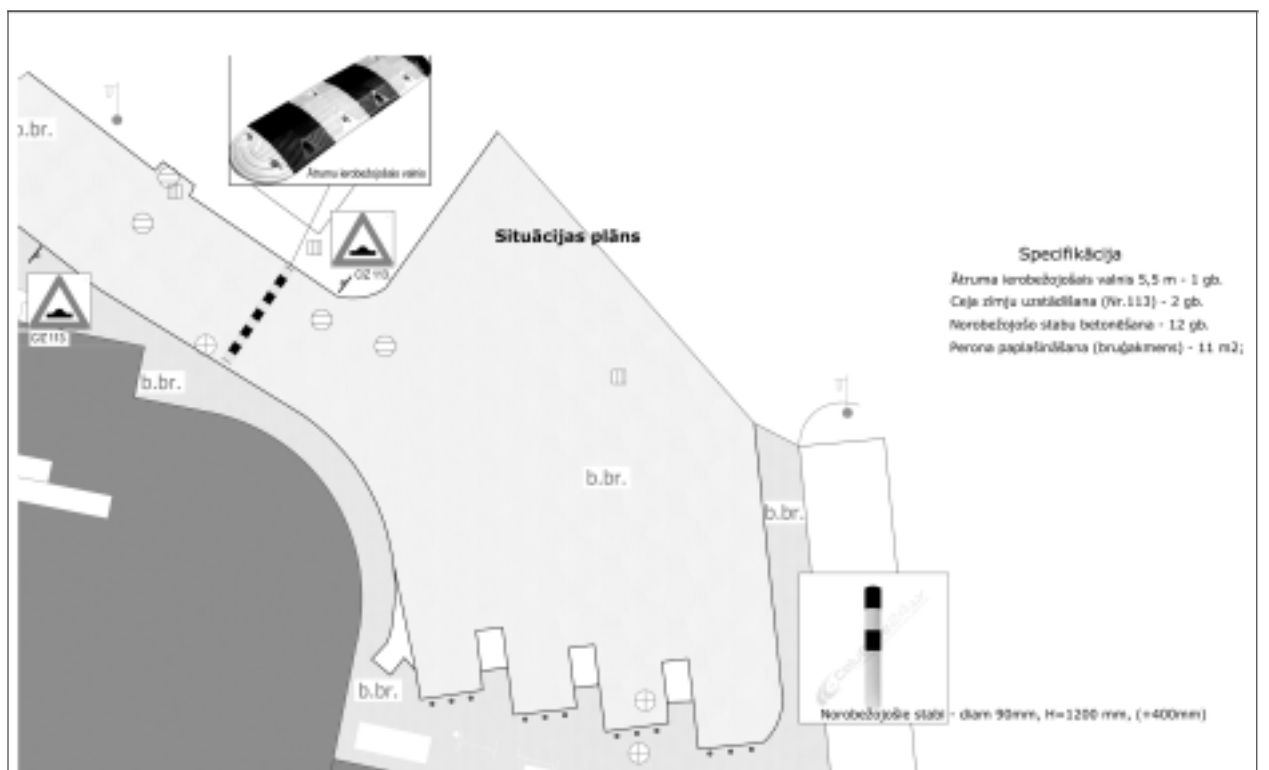
Autobusa šoferis strādā. SIA "Balvu autotransports" valdes loceklis Valdis Ančs pastāstīja, ka autobusa vadītājs, kurš pagājušajā gadā notikušajā nelaimē bija pie stūres pasažieru transportlīdzeklī, vismaz šobrīd turpina darbu uzņēmumā un pilda savus pienākumus. "Darbinieks turpina strādāt, ko ļauj darīt visas attiecīgās tiesiskās un likuma normas. Gadījumā, ja attiecībā pret šo darbinieku no atbildīgo iestāžu puses tiks pieņemti kādi ierobežojumi, tad, protams, būs jāvadās pēc tiem," pastāstīja V.Ančs.

Vēl gan drošības risinājumu projekts ir līdz galam jāsavstādina un jāsaņem attiecīgs lēmums no Balvu novada pašvaldības Būvvaldes un oficiāls apstiprinājums no tirdzniecības centra "Planēta" ēkas un tai pieguļošās teritorijas īpašnieka SIA "Alfa Development", bet būtībā tas ir izstrādāts un gaida savu realizēšanu dzīvē. Jāpiebilst, ka drošības risinājumus pilnībā finansē SIA "Alfa Development".

SIA "Balvu autotransports" valdes loceklis VALDIS ANČS sarunā ar laikrakstu "Vaduguns" pastāstīja, ka, pirmkārt, iebraucamajā ceļā, pa kuru autobusi iebrauc autoostas laukumā (attēlā – no kreisās puses), plānots uzstādīt vienu 5,5 metrus garu ātruma ierobežojošu valni jeb tā dēvēto gulošo policistu. Tas samazinās autobusu ātrumu, tiem iebraucot autoostas teritorijā. Pie valņa būs arī divas brīdinājuma ceļazīmes Nr.113 - "Ātrumvalnis". Otrkārt, attēla pašā apakšā redzams pasažieru perons. Vietā, kur autobusi piebrauc pie perona, paredzēta kopumā 12 norobežojošo stabu iebetonēšana. "Šie stabi būs kā barjera starp autobusiem un pasažieru peronu, kuri īpaši paredzēti tam, lai spētu apturēt transportlīdzekļus ar ievērojamu masu. Norobežojošie stabi arī liegs izveidoties situācijām, kādas bija līdz šim. Proti, autobusu riepas, piebraucot pie pasažieru perona, nereti atdūrās pret to, un autobusu priekšējā daļa bija pilnībā uz perona," stāsta V.Ančs.

Visbeidzot, vietā, kur pie pasažieru perona piebrauc autobusi, redzami trīs gaišākas krāsas taisnstūra laukumi. Tur plānota perona paplašināšana ar bruģakmeni 11 m² platībā. Tas, kā skaidro V.Ančs, nepieciešams, lai pasažieri, piebraucot

Kas mainīsies?

autobusam, tajā varētu iekāpt no perona, nevis no autobusu stāvvietas laukuma. Un, vai plānā ietilpst arī mainīt soliņu izvietojumu? Kā zināms, traģiskajā negadījumā autobuss ietriecās tieši preti esošajam soliņam, uz kura sēdēja vīrietis. V.Ančs

pastāstīja, ka soliņi, iespējams, tiks izvietoti tuvāk autoostas ēkas sienai. Šādas izmaiņas projektā gan nav iekļautas, jo soliņi ir pārvietojami un to izvietojumu, vadoties no drošības riskiem, varēs koriģēt pēc situācijas.

Gatavi arī ziemai!

Aizvadītajā ziemā redakcija saņēma neapmierinātus iedzīvotāju zvanus, ka autoostas laukums netiek regulāri un savlaikus tīrīts.

Foto - no personīgā arhīva

SIA "Balvu autotransports" informē, ka īpašnieks – SIA "Alfa Development" – piedāvāja pārņemt laukuma tīrīšanu. Piedāvājums gan bija finansiāli neizdevīgs un "Balvu autotransports" no tā atteicās. "Tomēr, ja gaidāmajā ziemā tamlīdzīgas problēmas atkārtosies, mēs tam esam nodrošinājušies un īpašniekus uzrunāsim ar savu piedāvājumu. Proti, šī gada pavasarī iegādājāmies kāpurķēžu kompaktkrāvēju "CAT" (attēlā). Tas piemērots dažādiem darbiem, tajā skaitā sniega tīrīšanai, ko šī gada sākumā jau esam darijuši. Ja ar īpašnieku spēsim vienoties, esam gatavi uzņemties autoostas laukumu tīrīt paši," par jaunumiem stāsta V.Ančs.

Informē CSDD

Smaga kāja izraisa NĀVI!

Nespied gāzi grīdā!

3.augustā VAS "Ceļu satiksmes drošības direkcija" (CSDD) kopā ar partneriem uzsāka sociālo kampaņu pret atļautā ātruma pārsniegšanu ceļu satiksmē "Smaga kāja izraisa nāvi! Nespied gāzi grīdā.". Ar sociālās kampaņas vēstījumiem CSDD autovadītājiem un līdzcilvēkiem skaidros ātruma pārsniegšanas bīstamību un vērsis uzmanību uz sekām, kas var iestāties ātruma pārsniegšanas rezultātā.

Valsts policijas Satiksmes drošības pārvaldes priekšnieka pienākumu izpildītājs Arturs Smilga informē, ka sociālās kampaņas ietvaros tiks īstenoti ātruma kontroles pasākumi uz Latvijas autoceļiem. A.Smilga dalās arī ar tipiskākajiem autovadītāju attaisnojumiem ātrai un agresīvai braukšanai. Tiek minēti tādi apstākļi, kā nepieciešamība veikt apdzīšanas manevru, bija radusies ārkārtas situācija un ir mazintensīva satiksme, ir laba redzamība un laika apstākļi, auto kļūst drošāki un autovadītājs ir pārliecināts par savām braukšanas prasmēm. Tomēr jāatceras, ka ātruma pārsniegšana krasi samazina iespēju savlaikus reaģēt uz radušos bīstamu situāciju un var novest pie traģiskām sekām. Tikmēr, saskaņā ar apdrošināšanas uzņēmuma

"BALTA" veikto sabiedriskās domas aptauju 62% autovadītāju atzīst, ka neatbilstoša ātruma izvēle ir viens no visbiežākajiem avāriju cēloņiem, bet 52% aptaujāto atzīst, ka mēdz pārsniegt atļauto braukšanas ātrumu. "Vienlīdz svarīgs ir psiholoģiskais aspekts un autovadītāju uzvedības noturība, proti, nepakļauties citu izraisītai provokācijai braukt ātrāk. "BALTA" redzeslokā biežāk nonāk autovadītāji, kuri uzskata, ka netiks pieķerti un sodu par pārkāpumu nesaņems, nerespektējot ceļu satiksmes noteikumus. Realitāte ir cita – iestājas nepatīkamas sekas ar materiālajiem un arī veselības zaudējumiem, tāpēc šāds uzskats ir maldinošs," uzsver "BALTA" Transporta produktu un risku parakstīšanas pārvaldes vadītājs Kristaps Liecinieks.

2021.gadā veiktais pētījums par ceļu satiksmes drošības ietekmējošo faktoru rādītājiem norāda, ka pilsētas apstākļos atļauto braukšanas ātrumu neievēro 58,6% autovadītāju un vidējais braukšanas ātrums ir 58 km/h. Savukārt atļauto braukšanas ātrumu ārpus pilsētām neievēro 71% autovadītāju, bet vidējais braukšanas ātrums sasniedz 106 km/h.

Lappusi sagatavoja A.Ločmelis

Lai bērns saprastu naudas vērtību

Desmit padomi, kas palīdzēs vecākiem sarunāties ar bērniem par naudu

Kā un kam krāt naudu? Kā radusies nauda? Kāpēc vajadzīgs iepirkumu saraksts? Cik maksā dzimšanas dienas ballīte un cik vilinoši ir bezmaksas piedāvājumi? Kā pašam nopelnīt, un vai tiešām viss jāpērk par naudu? Šie ir tikai daži bērnu jautājumi par naudu, kurus nācies dzirdēt ne vienam vien vecākam. Bet kā izskaidrot bērnam saprotamā valodā naudas likumsakarības un iemācīt, ka nauda kokos neaug "Swedbank" Finanšu institūta eksperti dalās padomos, kas palīdzēs vecākiem sarunāties ar bērniem par naudu un veicinās finansiāli atbildīgu ieradumu veidošanu jau no mazotnes.

Naudas vērtība

Izpratne par naudas vērtību un tās krāšanu ir jā māca jau no mazotnes. Bērni pret naudu izturēsies atbildīgi, ja sapratīs, ka visam ir sava cena un lietas mājās neuzrodas no nekurienes. Ģimene ir tā vide, kurā bērns pirmo reizi sastopas ar naudu un gūst par to priekšstatu, tāpēc ir ļoti svarīgi, lai sarunās par naudas lietām tiktu iesaistīti arī bērni. Izpratne par naudas vērtību sākas ar vienkāršām un ikdienišķām sarunām, piemēram, par to, kāpēc nevaram nopirkt tik daudz saldumu, cik sirds kāro, kāpēc mammai un tētim jānododas uz darbu. Lai palīdzētu mazajam izprast krāšanas burvību, kopīgi izgatavojiet krājasītes, piemēram, no stikla burciņām. Tā bērni redzēs, kā aug naudas kaudzīte, un iemācīsies galvenos krāšanas noteikumus: tā aizņem laiku, prasa pacietību, taču, jo vairāk atliksim un jo ātrāk sāksim krāt, jo ātrāk sasniegsim savus mērķus.

Nauda kā maksāšanas līdzeklis

Iepazīstiniet bērnus ar naudu kā maksāšanas līdzekli un izskaidrojiet pamatsakarības. Palīdziet bērniem saprast, ka mantas ir jāpērk par naudu. Bērni, īpaši paši mazākie, nereti domā, ka mantas mājās parādās, jo viņi tās grib. Jau ar četrgadnieku varat runāt par naudas vērtību un par to, ka naudas mums ir tikai tik, cik nopelnām. Mūsdienās liela daļa naudas tiek tērēta digitāli, veicot pārskaitījumus, maksājot ar karti vai telefonu u.tml. Šajā gadījumā svarīgi ir veidot bērnu izpratni, ka naudas bankomāts nav vieta, kur naudu var paņemt neierobežotā daudzumā pēc vajadzības, bet atkal tikai tik, cik iepriekš nopelnīts. Palīdziet bērniem caur rotaļām saprast, kā darbojas nauda, piemēram, zīmējot un izmantojot savu valūtu, spēlējot veikalu vai kafejnīcu. Kopā zīmējot dažādu krāsu un izmēru banknotes, varēsiet bērniem paskaidrot, kā atšķiras naudas vērtība – ka viena banknote ne obligāti ir slīktāka par daudzām monētām, jo tās vērtība var būt lielāka. Lai izskaidrotu atšķirību starp diviem un pieciem eiro, nodemonstrējiet, cik daudz saldumu par katru konkrēto summu iespējams nopirkt.

Uzkrājumu veidošanas priekšrocības

Atklājiet bērniem uzkrājumu veidošanas priekšrocības. Konkrēts krāšanas mērķis un laiks, kad mērķis tiks sasniegts, dod būtisku motivāciju krāt. Lai palīdzētu bērniem efektīvāk tiekties uz mērķi, aiciniet viņus uzzīmēt savu sapni, uz kuru tiecoties viņi krās naudu. Lai palīdzētu mazajam entuziastam nenovirzīties no mērķa un apjaust, ka krāšanas periods nav bezgalīgs, izveidojiet īpašo krāšanas kalendāru, kurā bērns var sekot līdzi gan mērķa izpildei, gan līdzi tam atlikušajam laikam. Kalendārs kalpos arī kā lielisks vizuāls piemērs gan pašam naudas krāšanas procesam, gan tam, kā naudas apjoms mainās konkrētā laika periodā.

Plānošanas prasmes

Palīdziet bērniem attīstīt plānošanas prasmes, iesaistot ikdienišķās ģimenes aktivitātēs. Neplānojot pirkumus un dodoties uz veikalu bez saraksta, bieži padodamies impulsīviem pirkumiem. Plānojiet pirkumus kopā ar bērniem, ļaujiet viņiem palīdzēt izveidot preču sarakstu. Tādējādi viņi jau no mazotnes pieradīs plānot iepirkšanos. Ļoti svarīgi ļaut

bērniem justies kā pilntiesīgiem ģimenes finanšu dzīves dalībniekiem. Lai arī veikala apmeklējums kopā ar bērniem lielai daļai vecāku varētu šķist īsts izaicinājums, padariet šo ieceri par aizraujošu un interesantu nodarbi! Ļaujiet bērnam izvēlēties preces pēc kopīgi sastādītā saraksta. Tas vēl vairāk nostiprinās praktisku izpratni par sarakstā iekļautajām precēm un to vērtību, kā arī visas ģimenes vēlmēm un vajadzībām.

Paša nopelnīta

Bērni labāk sapratīs naudas vērtību, ja viņiem būs iespēja nopelnīt pašiem, tomēr ir darbi, par kuriem maksāt nevajadzētu. Vienojieties ar bērniem, kādi mājas darbi ir viņu pienākums. Ja mamma nesaņem papildu samaksu par vakariņu gatavošanu, tad arī bērnam nebūtu jāsaņem nauda par kārtības uzturēšanu savā istabā. Atbildības izjūta ir ļoti būtiska vēlāk, piemēram, kļūstot par uzņēmuma darbinieku un apzinoties savus pienākumus. Maksāšana par ikdienišķiem darbiem var novest pie tā, ka bērns bez samaksas mājas darbos vairs negrib palīdzēt. Arī par labām atzīmēm skolā nav jāatalgo. Bērnam ir jāsaprot, ka mācās sevis dēļ un ka labas atzīmes ir nepieciešamas pašam, nevis vecākiem. Paredziet atalgojumu par neikdienišķiem darbiem. Ļaujiet nopelnīt par tādiem darbiem, par ko jums patiešām būtu jāmaksā, piemēram, automašīnas salona tīrīšanu, pastaigām ar kaimiņu suni vai īpašiem, neikdienišķiem darbiem mājās. Vienojoties ar bērnu par atalgojumu, ir svarīgi uzsvērt, ka maksāsiet par kvalitatīvi padarītu darbu un nemaksāsiet, ja darbs būs paveikts pa *roku galam*.

Naudas vērtība un izmantošana

Ir svarīgi bērniem palīdzēt saprast ne tikai naudas vērtību, bet arī iemācīt radošu pieeju, to izmantojot. Lielāki tēriņi ir jāplāno laikus, veidojot uzkrājumus. Pašai uzkrājumu summai vismaz sākotnēji nav izšķiroša nozīme, jo galvenais ir izkopt paradumu krāt. Krāšana ir *lipīga*, rada drošības sajūtu un ļauj realizēt savus sapņus. Māciet arī bērnam sākt ar mazumiņu, pierast pie šāda rīcības modeļa un pakāpeniski uzkrājumu summas palielināt. Turklāt uzskats, ka krāt var tikai bagātie, ir maldīgs – ja to ir varējušas darīt mūsu vecmāmiņas, tad varam arī mēs. Ja bērni naudu saņem no vecākiem un daudzām lietām neizmanto iekrājumus, viņi jūt tikai naudas tērēšanas prieku, bet neapzinās naudas vērtību. Ar bērniem saistīto izdevumu nastu daliet ar viņiem pašiem – izvirziet noteikumus, kad un kā pirkumiem vai dāvanām draugiem būs jāizmanto arī sava kabatas nauda. Tā bērni labāk apzināsies naudas vērtību un vairāk apdomās, ko patiešām vajag pirkt, bet kuras vēlmes var pagaidīt. Veiciniet bērnos radošumu. Izstāstiet, ka rokām radīta mīļa un jēgpilna dāvana ir ne slīktāka par pirktu, lai gan var būt lētāka. Turklāt pirkt dāvanas vajadzētu savu iespēju robežās, nevis pēc kaut kādiem nerakstītiem standartiem.

Naudas dāvināšana bērniem

Dāvināt bērniem naudu nav slīkti, bet visbiežāk viņiem būs vajadzīga palīdzība, lai pareizi sadalītu lielāku saņemtās naudas summu. Aploksni vai atklātnīti ar naudu saņēmējam bērnam var rasties iespaids, ka attiecīgo banknoti var iegādāties veikalā. Tāpēc vajadzētu bērnam

paskaidrot, ka tantei vai vecmāmiņai, kura dāvinājusi naudu, vispirms to vajadzēja nopelnīt un sakrāt, un pēc tam viņa izlēma to uzdāvināt, ļaujot bērnam izlemt, kā to vislabāk izlietot. Lai arī bērns dāvināto naudu varētu izmantot acumirkļa vēlmēm, viņam var paskaidrot, ka dāvinātājs vienmēr ļoti priecāsies un arī bērnam būs lielāks ieguvums, ja naudu vai daļu tās izmantos lielākam mērķim, nevis gardumiem vai vairākām mazām rotaļlietām. Tāpēc dāvanā saņemta lielāka naudas summa var kļūt par lielisku iemeslu, lai ar bērnu vienotos par lielāku pirkumu, kuram viņš apņēmtos sakrāt noteiktā laikā.

Profesija un nauda

Ar bērniem jau no mazotnes vajadzētu runāt par to, kā darbojas profesiju un naudas pasaule. Paskaidrojiet, ka dažādu profesiju pārstāvji saņem atšķirīgu atalgojumu, jo sabiedrībā radītā profesiju vērtība nav vienlīdzīga. Laba izglītība un dažādu prasmju apgušana vienmēr palielinās iespējas nākotnē nopelnīt naudu. Tāpat arī personības īpašības, kā piemēram, neatlaidība, uzņēmīgums un drosme, mērķtiecība. Tas, ko bērns var darīt jau tagad, ir ikdienā rūpēties par prasmju un personības īpašību attīstīšanu – uzņemties atbildību, rūpējoties par mazāko brāli, māsu vai mājdzīvnieku, izrādīt iniciatīvu, iesaistoties ārpuskolas aktivitātēs, trenēt disciplīnu sporta aktivitātēs u.tml.

Droša rīcība internetā un personas datu sargāšana

Ir svarīgi ar bērniem pārrunāt par drošu rīcību internetā un personas datu sargāšanu. Pārrunājiet ar savu bērnu, ka internets ir mūsu ikdienas sabiedrotāis – tas mums palīdz iegūt jaunu informāciju, uzzināt jaunākās ziņas, kā arī sarakstīties ar draugiem. Interneta pasaule ir droša, ja sekojam noteikumiem un neesam pārdoši, publicējot par daudz personiskās informācijas. Jo īpaši rūpīgi jāizturas pret finanšu datu izmantošanu interneta vidē, jo tas var radīt finansiālus zaudējumus. Būs daudz drošāk, ja pārskatīsiet bērnu viedtālrunu pieprasītās spēles, novērtēsiet to drošību un apstiprināsiet atbilstošu spēju lejupielādi. Tāpat uzsveriet, ka bērniem bez apspriešanās ar jums nevajadzētu pirkt spēļu papildu piedāvājumus, bet jo īpaši kaut kur ievadīt vai kādam atklāt personas datus, finanšu datus vai paroles.

Iesaistīt bērnus

Bērnus vajadzētu pakāpeniski iekļaut dažādu ģimenes finanšu lēmumu pieņemšanā. Kad bērni paaugas, plānojiet svētkus kopā, ļoti skaidri viņiem paskaidrojot visus finanšu un citus ierobežojumus. Šajā gadījumā talkā var nākt zīmēšana – uzzīmējiet apli un izkrāsojiet to vairākās daļās, izstāstot, ka aplis ir svinībām atvēlētais budžets, bet iekrāsotie laukumi – cienasts, svētku apģērbs, kūka, dekorācijas, izklaidējošās aktivitātes utt. Ja bērns grib gan lielas dzimšanas dienas svinības, gan iespaidīgu dāvanu, taču ģimenes finanšu iespējas to neatļauj, jums būtu skaidri jāpasaka – ja tiks organizēti lieli svētki, lielu dāvanu saņemšana nevarēs. Tā vajadzētu būt arī tad, ja, piemēram, bērns grib videospēli, taču vienlaikus viņam ir vajadzīgi jauni sporta apavi. Bērnam jāspēj izvērtēt lēmumus un jāsaprot to iespējamie rezultāti.

